

VASTUULLINEN TEKSTIILIHUOLTO

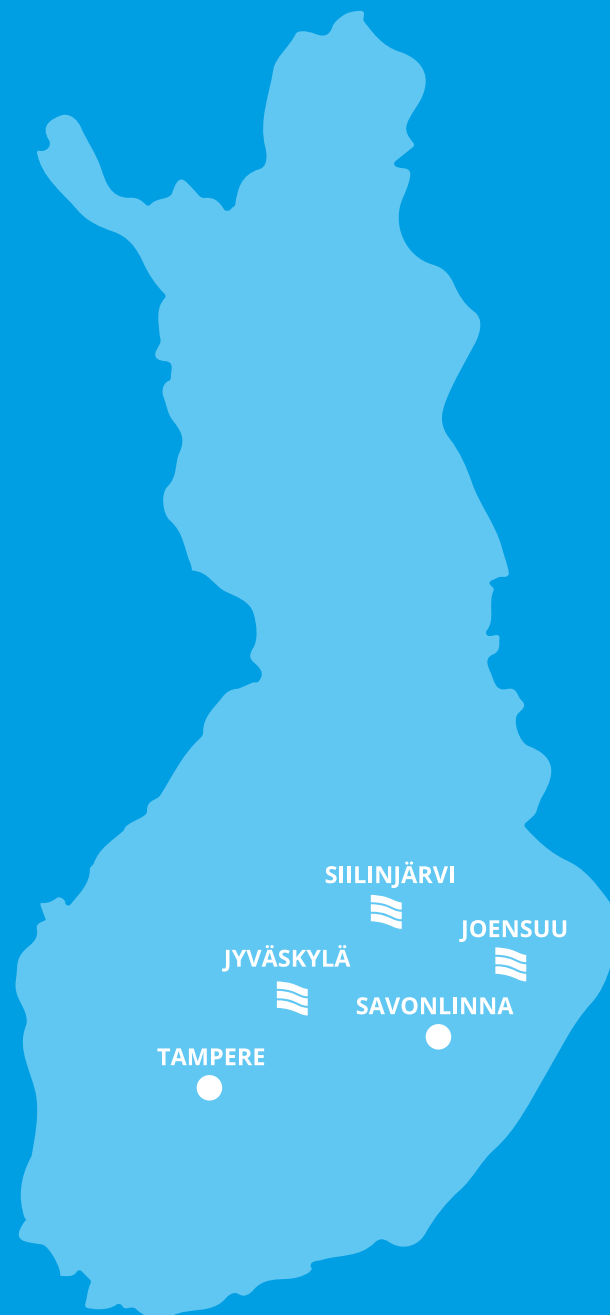

Vastuullisuusraportti 2021

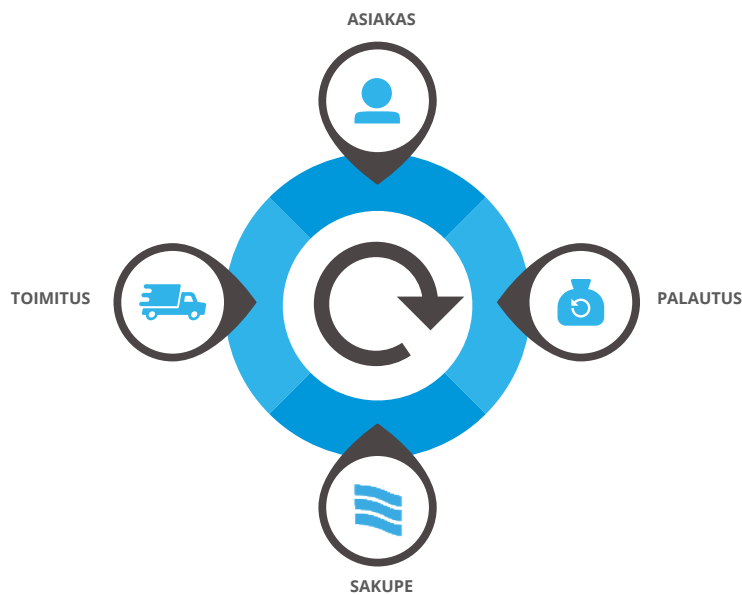
Sakupe tänään

Sakupe Oy tuottaa päivittäin noin satatuhatta erilaista tekstiilikappaletta asiakkailleen. Se tarkoittaa vuosittain noin 10 miljoonan pyykkikilon pesemistä. Sakupella on kolme tuotantolaitosta. Aloitimme Siilinjärvellä vuonna 1983, laajenimme 2014 Jyväskylään ja vuoden 2018 alusta lukien Joensuuhun. Olemme kasvaneet tasaisesti ja hallitusti yhdeksi alan edelläkävijöistä asiakkaiden tarpeita kuunnellen ja palveluja, sekä pesutekniikkaa jatkuvasti kehittäen. Toimialueemme kattaa Pirkanmaan, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Keski-Suomen ja Itä-Savon maakunnat.

- Vaatetamme päivittäin noin 25 000 hoitajaa
- Joka päivä noin 10 000 potilasvaatteen käyttäjää
- Petaamme päivittäin noin 3 000 sairaalasänkyä
- Liikevaihto 23,8 M€ vuodessa (2020)
- Tuotantovolyymi 10,0 Mkg vuodessa (2020)
- Henkilöstöä keskimäärin 245 (2020)

Sakupen perustehtävä

Tuotamme laadukasta tekstiilipalvelua hoidon ja ihmisen parhaaksi.

Laatu tarkoittaa meille, että tekstiilit ovat aina puhtaita ja asiakkaan käyttötarkoitukseen sopivia. Lisäksi laatu merkitsee täsmällisiä toimituksia ja palvelukyvyn säilyttämistä myös poikkeusoloissa.

Sisällys

Sakupe tänään	2
Sakupen perustehtävä.....	3
Arjen vastuullisuus	5
Sakupen ensimmäinen vastuullisuusraportti.....	6
Vastuullisuus ja asiakaskokemus	8
Sosiaalinen vastuu.....	14
Sakupen henkilöstökulttuuri.....	16
Vastuullisuuden huomioiminen tekstiilihankinnassa.....	22
Vähemmän on enemmän	28
Laatu- ja ympäristöjärjestelmä	32
Vastuullinen tulevaisuus.....	34

Arjen vastuullisuus

Vastuullisuudesta puhutaan tämän päivän liike-elämässä paljon. Varmaankin lähes kaikilla toimialoilla ja useimmissa yrityksissä vastuullisuutta on ryhdytty korostamaan viestinnässä ja markkinoinnissa. Tämä on erittäin positiivinen kehitys, kun oletetaan, että viestintä perustuu vastuulliseen tapaan tehdä arjen työtä. Me sakupelaiset olemme jo tottuneet tekemään työtämme vastuullisesti, nyt haluamme myös viestiä tekemisestämme.

Sakupen perustehtävään vastuullisuus ja kestävä kehitys ovat tavallaan sisään rakennettuna toiminta-ajatuksena. Pesula- ja tekstiilien vuokraustoimintahan on jatkuvaa monikäyttöisten tuotteiden huoltoa, ja niiden kierrättämistä uudelleen käytettäväiksi. Kertakäyttökulttuuri ei ole meidän juttumme. Silti tätäkin työtä voi tehdä monella eri tavalla.

Sakupen perustehtävä suomalaisen terveydenhuoltojärjestelmän tukena edellyttää luotettavaa palvelukykyä ja sen säilyttämistä kaikissa oloissa. Vastuullisen toimintatapamme tulee näkyä asiakkaillemme varmasti puhtaina tekstiileinä ja korkeana toimitusvarmuutena joka päivä. Tämä huoltovarmuusnäkökulma on konkretisoitunut ja korostunut koko yhteiskunnassa erityisesti viimeaikaisissa poikkeusoloissa.

Teollisen pesulan arjessa vastuullisuusnäkökulma tulee erityisesti ottaa huomioon, kun tehdään tekstiilihankintoja, säädetään pesuprosessia tai suunnitellaan kuljetuksia. Näissä kohdissa vaikutetaan eniten toimintamme ympäristökuormitukseen. Vastuullisuus lähtee johtamisesta, mikä merkitsee myös sosiaalisen vastuun kantamista. Lakeja ja sopimuksia toki kunnioitetaan, vastuullisuuteen kuuluu kuitenkin myös johtamiskulttuuri, jossa ihmisiä kohdellaan oikeudenmukaisesti ja työyhteisössä toimitaan reilun pelin hengessä.

Tässä vastuullisuusraportissa kerromme tarkemmin siitä mitä asioita pidämme omassa toiminnassamme tärkeinä tavoitteina, miten niitä mittaamme ja kuinka olemme tähän mennessä pyrkimyksissämme onnistuneet.

Antti Tervo

toimitusjohtaja, Sakupe Oy

Sakupen ensimmäinen vastuullisuusraportti

Arvoisa lukija, tämä julkaisu on Sakupen ensimmäinen vastuullisuusraportti. Vastuullisuus on kaunis ja vaativa sana. Se on sana, jossa on tunnelatausta. Meidän mielestä vastuullisuus on laatua ja enemmän tekemistä kuin sanoja.

Kaikkien ihmisten arki on osaltaan kulutusta, milloin käyttämistä, ostamista, ja milloin pois heittämistä ja kierrättämistä. Kuitenkin nykyään entistä useammin meistä jokainen ajattelee elämisen ja kulutuksen seurauksia, huomista. Haluamme seuraavalle sukupolvelle parempaa. Ihmiskunnan tapa elää ja olla koettelee maapallon kestokyvyn rajoja monelta kantilta. Jokaisella on vastuunsa, yksilöinä ja isompana porukkana.

Sakupe on kuin kirjasto. Kirjastosta lainataan kirjoja. Sitä ylläpidetään jokaisen työstä maksamilla veroeuroilla. Kirjan saa lainaan, mutta se pitää myös palauttaa, jotta seuraava pääsee lukemaan. Samalla tavalla lakanoiden ja työhousujen kanssa toimitaan. Lainataan ne käyttöön, huolletaan välillä ja annetaan seuraavalle tarvitsevalle. Sakupe on julkisomisteinen toimija. Kaiken tekemisemme tarkoitus on tuottaa laadukasta palvelua omistajillemme yhteisiä rahoja säästäen.

Merkittävä teollisen mittakaavan tuotannollinen toiminta, kuten Sakupen kolme pesulaa, kuluttaa toimiakseen paljon vettä ja energiaa. Pesuaineitakin tarvitaan ja pyykit pitää kuljettaa asiakkaalle ja takaisin. Ja tästä kaikesta tekemisestä syntyy jätettä. Nyt on oikea hetki kirjoittaa ylös asioista ja pysähtyä miettimään mitä kaikkea tämä tarkoittaa, mihin suuntaan olemme menossa.

Tuhlaaminen on tyhmää, kannattavaa on kierrättää. Olemme olleet ja haluamme jatkossakin olla kestävä kehityksen ja kiertotalousajattelun eturintamassa. Kunnianhimon taso pysyy hyvänä kun työntekijämme ja asiakkaamme vaativat aina parempaa. Tällainen on hyvä työyhteisö ja kulttuuri.

Sakupella on hyvä maine. Meistä puhutaan hyvää yrityksenä ja työnantajana. Olemme rohkeita kokeilemaan uusia asioita. Ja välitämme ihmisistä. Vastuullisuus on kokonaisvaltaista ajattelua ja totta kai haluamme, että Sakupesta puhutaan entistä enemmän myös kierrättäjänä ja ympäristön ystävä. Sanojen ja tekojen pitää kohdata.

Wille Berlin

Sakupen vastuullisuusraporttiprojektin vetäjä

An aerial photograph showing a large, modern warehouse complex with a white and grey facade and a black roof. The building has several loading docks and a 'rakupe' logo on its side. It is situated next to a large, dark asphalt parking lot. In the background, a river flows through a cityscape with various buildings, including a prominent church spire. The foreground features a road and some greenery with yellowing autumn leaves. A blue semi-transparent banner is overlaid on the right side of the image.

Sakupe Joensuu

Vastuullisuus ja
asiakaskokemus

Kestävä kehitys KYS:n näkökulmasta

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on Sakupen suurin omistaja ja samalla yksi suurimmista asiakkaistamme. Kysimme sairaanhoitopiirin johtaja **Risto Miettuselta** näkemyksiä kestävästä kehityksestä ja erityisesti tuoreesta ympäristövastuuohjelmasta.

Mitä kestävä kehitys sairaanhoitopiirin näkökulmasta tarkoittaa?

Kestävä kehitys syntyy meidän jokaisen päivittäisessä työssä tekemistä ratkaisuista. Pyrkimys taata hyvinvoinnin edellytysten siirtyminen sukupolvelta toiselle on samansuuntainen terveydenhuollon tavoitteiden kanssa. Sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito tulee toteuttaa vaarantamatta tulevien sukupolvien elinympäristöä ja hyvinvointia.

Mitä sairaanhoitopiiri odottaa kumppaneiltaan vastuullisuuden näkökulmasta?

Oman ympäristövastuuohjelmamme päämääränä on jatkuvaan parantamiseen perustuva materiaali- ja resurssiviisas toiminta. Tavoitteita voidaan edistää kiertotalouden, materiaalien elinkaarihallinnan, energia- ja materiaalihokkuuden sekä uusiutuviin energiamuotoihin siirtymisen kautta. Edellytämme myös ulkoisilta yhteistyökumppaneiltamme sitoutumista näihin samoin periaatteisiin ja tekoja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sairaanhoitopiirin johtaja Risto Miettunen pohtii, voisiko esimerkiksi monikäyttöisillä tuotteilla korvata osan sairaaloissa käytettävistä kertakäyttöisistä tuotteista kiertotalouden edistämiseksi ja huoltovarmuuden parantamiseksi.

Kuva: KYS - Kuopion yliopistollinen sairaala

Vastuullinen yhteistyökumppani

Materiaalipäällikkö Petteri Paavola, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri

Mitä Pirkanmaan sairaanhoitopiiri odottaa/edellyttää kumppaneiltaan vastuullisuuden näkökulmasta?

*Vastuullisuus on yksi meidän eettisistä periaatteista. Sairaanhoitopiirillä on vastuullisuusohjelma, jossa olemme sitoutuneet kestävään kehitykseen ympäristömme hyväksi. Jotta kykenemme lunastamaan lupauksemme, edellyttämme myös kaikilta tukipalvelukumppaneiltamme vastuullista toimintaa. Sakupen osalta tämä tarkoittaa työ- ja liiNAVAA-
tehankinnoissa vastuullisuuden huomioon ottamista sekä pesuprosessin ja logistiikan mahdollisimman pientä ympäristökuormaa.*

Mitä ajattelet Sakupen toiminnasta vastuullisuuden näkökulmasta tekstiilihuollossa sairaanhoitopiirin yhteistyökumppanina?

Sakupe on hienosti vastannut huutoomme, jota ilmentävät mm. käytössämme olevat tuliterät työ- ja potilasvaatteet, joiden hankinnassa on huomioitu niiden kierrätettävyyden vaatteen elinkaaren päätyttyä. Iso kiitos Sakupelle siitä, että saimme ensimmäisinä heidän asiakkaista nämä uudet työvaatteet. Käytössämme on myös Sakupen työasuautomaatti, jolla on kyetty vähentämään kierrossa olevaa työvaatemäärää. Tulevaisuudessa lisäämme yhdessä työasuautomaattikapasiteettia, jolloin pääsemme vieläkin parempiin tuloksiin. Olemme olleet erittäin tyytyväisiä työasuautomaatin tuomiin hyötyihin.

Mitä arvostat/koet vastuullisuuden näkökulmasta tärkeäksi Sakupen toiminnassa tulevaisuudessa?

Paljon puhutaan vielä tänä päivänä vastuullisuudesta kilpailutekijänä. Uskaltaisin kuitenkin sanoa, että vastuullisuus muuttuu megatrendistä arkipäiväiseksi asiaksi, joka ikään kuin asettaa vähimmäisvaatimuksen yhteisön olemassa ololle, olkoon sitten kyse kaupallisista ja julkisrahoitteisista yhteisöistä. Vastuullisuuden arkipäiväistytyä se ohjaa kaikkea tekemistä ja erittäin hyvä niin. Sakupen osalta tämä tarkoittaa päivittäisessä tekemisessä jatkuvasti pienenevää ympäristökuormaa, asiakkaiden menestymistä tukevia innovaatiota sekä yhdessä toteutettuja vaikuttavia ratkaisuja niin hoitotyöhön kuin potilaille. Kumppanuudella saavutamme yhdessä entistä parempia tuloksia myös vastuullisuuden näkökulmasta.

Vastuullisuus tekstiilihuollon palveluissa

***Siivous- ja vaatehuollon johtaja Merja Sairanen,
Itä-Savon sairaanhoitopiiri***

**Mitä vastuullisuus tarkoittaa mielestänne
tekstiilihuoltopalveluissa?**

Mielestämme se on mm. asiakkaan toiminnan ja tarpeiden kunnioittamista sekä huomioimista toiminnan suunnittelussa. Se tarkoittaa myös palveluvarmuuden ja tuotantoprosessin laadun jatkuvaa seurantaa ja kehittämistä. Lisäksi se on ajantasaista raportointia palvelun laadusta ja kustannusten kehittymisestä, säännöllistä ja oikea-aikaista viestintää sekä yhteydenpitoa asiakkaisiin päin. Vastuullisuus on ympäristö- vastuun huomioimista kaikissa tuotannon vaiheissa.

Näkykö vastuullisuusajattelu Sakupen toiminnassa?

Kyllä näkyy, ja viime aikoina lisääntyvissä määrin. Yhteydenpito, viestintä ja raportointi sujuvat hyvin. Asiakas tulee kuulluksi, palautteisiin vastataan ja etsitään korjaavia toimenpiteitä. Asiakas on päässyt lisäksi mukaan tuotekehitystyöhön, esim. työvaateuudistuksen osalta ja siivousmoppien kilpailutuksen suunnittelussa.

**Mitä konkreettista odostat tai toivot Sakupelta
tulevaisuudessa vastuullisuusasioissa?**

Luotettavaa ja toimivaa kokonaisvaltaista palvelua.

Vastuullisuus päiväkotimaailmassa

Päiväkodin johtaja Päivi Kaihlajärvi, Jyväskylän kaupunki

Mitä vastuullisuudesta tulee teillä mieleen päiväkotimaailmassa?

Vastuullisuudesta nousi esille meillä Savulahdessa seuraavia tärkeitä asioita:

- että asiakaspalvelu toimii; toimitukset tulevat ajallaan ja oikein määrin
- että yhteydenpito on helppoa ja vaivatonta
- että huomioidaan ympäristövaikutukset sekä kestävä kehitys
- että tuotteet ovat turvallisia
- että toiminta on läpinäkyvää

Mielestämme Sakupen toiminta vastaa juuri näihin ajatuksiimme. Erityisesti tutustumisvierailu pesulaan sekä toiminnan perusteellinen esittely yhteistyömme alkaessa oli meille tärkeä ja onnistunut.

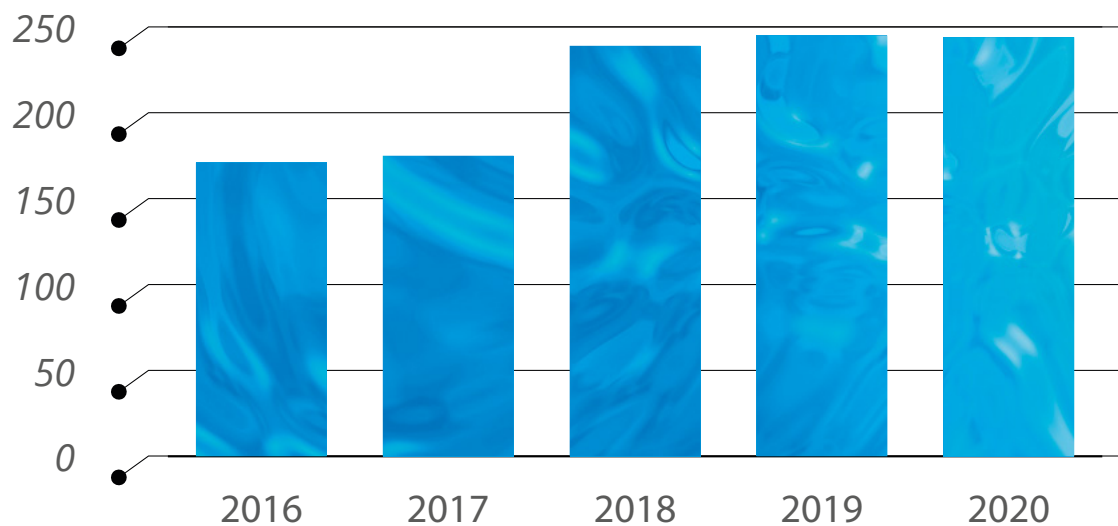

Sakupe Jyväskylä

Sosiaalinen vastuu

Sakupen henkilöstömäärä on kasvanut tasaisesti yhtiön kehittymisen ja asiakaskunnan laajentumisen myötä. Merkittävimmät työntekijämäärän lisäykset ovat tapahtuneet vuosina 2014, jolloin Jyväskylän pesulaliikelaitos tuli osaksi Sakupea ja 2018 jolloin Karjalan Tekstiilipalvelu Oy Joensuusta fuusioitui Sakupen kanssa. Kasvanut henkilöstömäärä ja toiminnan hajautuminen kolmeen maantieteellisesti erilliseen

toimintayksikköön on tuonut omat haasteensa ja voimakkaan tarpeen yhtenäisen kulttuurin ja toimintatapojen kehittämiseksi. Tämä on ollut myös mahdollisuus ja tuonut yhteiseen tekemiseen uudenlaista dynamiikkaa. Kirkkaana tavoitteena henkilöstöpolitiikassa on jokaisen työntekijän tasapuolinen kohtelu riippumatta siitä missä toimipisteessämme hän työskentelee.

Työntekijämäärän kehitys vv. 2016–2020.

Sakupe ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon vaikutukset henkilökuntaan, asiakkaisiin, sidosryhmiin sekä yhteiskuntaan. Sosiaalisen vastuun teemoja meillä ovat:

akupen henkilöstö- kulttuuri

Työterveys

Tarjoamme työntekijöillemme laajan työterveyshuollon palvelun, joka sisältää lakisääteisen työterveyden lisäksi paljon muita palveluita. Olemme yhteistyössä työterveyshuollon kumppanimme kanssa kehittäneet matalan kynnyksen tukipalveluita ja ottaneet käyttöön erilaisia digitaalisia asiointikanavia.

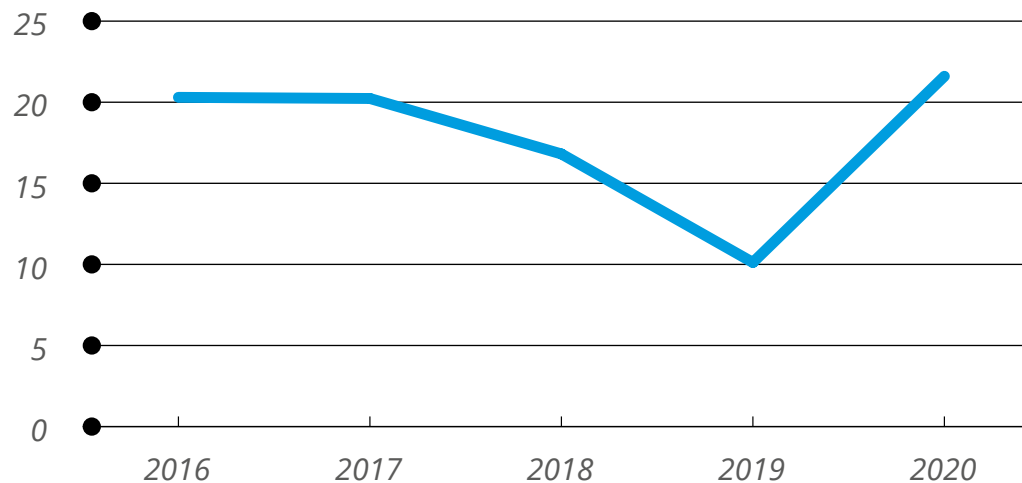
Varhainen tuki hyvinvointiin liittyvissä haasteissa on jokaisen yksilön kannalta merkityksellistä. Työnantajana haluamme olla tukemassa työntekijöitämme erilaisissa elämäntilanteissa ja sairastumisissa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tämä on tärkeää erityisesti tuki- ja liikuntaelinoireiden tai esimerkiksi päihdeongelman kohdalla.

Kun pystymme olemaan tukena varhain, on oireiden hallintaan mahdollista vaikuttaa ja sairauden eteneminen mahdollista pysäyttää tai ainakin hidastaa.

Työturvallisuus

Haluamme taata jokaiselle työntekijällemme turvallisen työskentely-ympäristön. Olemme pitkäjänteisesti kehittäneet työturvallisuuskulttuuriamme ja toimintatapojamme. Jokaisella työntekijällä on oikeus lähteä töistä terveenä kotiin. Jokainen työntekijämme perehdytetään Sakupen turvallisuuskulttuuriin heti ensimmäisinä työpäivinä. Kun kulttuuri on yhteinen, vähenee perinteinen valvonnan tarve. Olemme halunneet kannustaa työntekijöitä mukaan yhteiseen turvallisuustyöhön ja turvallisuushavaintoja tehdään työntekijöidemme toimesta ahkerasti.

Työympäristössämme tapahtuvat tapaturmat ovat yleensä lieviä ja sairauslomaan johtaneita tapaturmia meillä sattuu vain yksittäisiä vuosittain. Tapaturmien tilastoinnissa käytämme LTA1-mittaria, joka on vertailukelpoinen myös toimintavolyymin ja työtuntimäärän muuttuessa. Tapaturmataajuus on kehittynyt poikkeavaa vuotta 2020 lukuun ottamatta positiiviseen suuntaan aina siitä lähtien kun tapaturmia on tilastoitu. Työntäyteinen arki aiheutti viime vuonna normaalia enemmän lieviä työtapaturmia. Avainasioita Sakupen työturvallisuuden kehittämisessä ovat pitkäjänteinen työ, yhteisen toimintakulttuurin luominen sekä työntekijöiden mukaan ottaminen ja aktiivisuus.

Tapaturmataajuus miljoonaa työtuntia kohden
vv. 2016–2020.

Työhyvinvointi

Haluamme tehdä oikeita ja oikeanaikaisia toimenpiteitä huolehtiaksemme työntekijöidemme työhyvinvoinnista. Tarkistamme asioiden tilan vuosittain tehtävällä henkilöstökyselyllä, jonka avulla kartoitamme onnistumisia ja kehittämiskohteita. Työhyvinvointi koostuu monista asioista ja hyvän työhyvinvoinnin ylläpitäminen vaatii jatkuvaa tekemistä ja halua panostaa hyvinvointia edistäviin tekoihin.

Työturvallisuuden ja työterveyden lisäksi haluamme muillakin tavoin osoittaa työntekijöillemme välittämistä ja luoda heidän ja tulevien työntekijöiden näkökulmasta vastuullisen työnantajan mielikuvaa. Pienet piristykset arkeen, kuten pullakahvit tai vuosittainen positiivisuus-viikko, tuovat hyvää fiilistä koko työyhteisöön.

Sakupen johtamisen kulttuurissa pyrimme valmentamaan otteeseen. Esimiesten tärkein tehtävä on tukea, kannustaa ja mahdollistaa tiimiänsä onnistumisiin. Avoin vuorovaikutus ja luottamus ovat avainsanoja esimiestyöskentelyssä ja työntekijöiden kohtaamisessa niin yksilöinä kuin tiimeinäkin.

Jokaisella tiimillä on tavoite. Tekemisen onnistumista seurataan päivittäin, viikoittain, kuukausittain ja luonnollisesti myös tilikausittain. Tavoitteiden ansiosta työ tuntuu mielekkäämmältä ja tekemiselle tulee konkreettisempi merkitys.

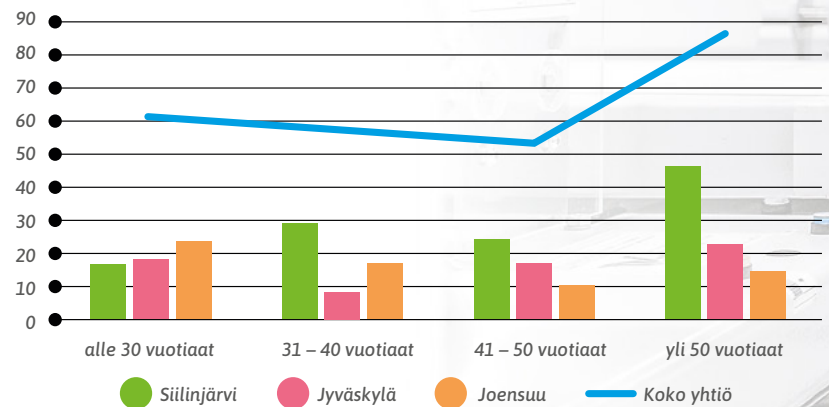
Selkeät tavoitteet mahdollistavat myös suoritusten arvioimisen ja yhteisen avoimen keskustelun onnistumisista ja kehittämiskohdista. Jokainen esimies käy lyhyitä palautekeskusteluja tiiminjäsentensä kanssa vähintään kaksi kertaa vuodessa (YYS-vartit).

Uusille työntekijöille meillä on oma perehdytysohjelma. Näin pystymme varmistamaan, että jokainen uusi sakupelainen saa asianmukaisen ja riittävän perehdytyksen.

Sukupolvien kohtaaminen

Niin meillä kuin monessa muussakin työpaikassa on suurten ikäluokkien eläköitymisen myötä koettu sukupolvien kohtaaminen työyhteisössä entistä todellisemmin. Nuorempien sukupolvien odotukset työyhteisöltä, työltä ja omalta esimieheltä ovat epäilemättä erilaiset kuin nyt eläkkeelle siirtyvän sukupolven ajatukset ovat olleet. Jokaisen ihmisen kunnioittaminen, ystävällinen käytös ja halu työskennellä yhdessä sekä esimiesten avoimuus ja ammattitaito ovat tehneet kohtaamisista sujuvaa. Työllä on yhteinen päämäärä.

Henkilöstön ikäjakauma vuonna 2020

A photograph of two women working in a paper mill. They are wearing blue work shirts and safety glasses. They are handling large rolls of white paper on a conveyor system. The background shows industrial machinery and bright lighting.

*Eri sukupolvien
työskenteleminen yhdessä
on Sakupen voimavara.
Työllä on yhteinen päämäärä.*

Osallistumme yhteiseen yhteiskunnalliseen tavoitteeseen työurien pidentämisestä muun muassa tukemalla osatyökykyisten työntekijöiden työssäolon edellytyksiä. Olemme tässä tavoitteessa hyödyntäneet esimerkiksi työtehtävien räätälöintiä sekä työaika- ja työvuoroustoimia.

Yhteinen tavoitteemme on tukea yksilöiden työkykyä koko työuran ajan, jotta työvuosia riittäisi mahdollisimman pitkälle. Tämä on kaikkien edun mukaista. Samankaltaista tukea olemme pystyneet tarjoamaan myös ruuhkavuosia eläville työntekijöillemme pienlapsiperheen arjen helpottamiseksi.

Ihmisoikeudet

Sakupen arvomaailmassa jokaisella henkilöllä on oikeus tulla kohdelluksi yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti riippumatta sukupuolesta, iästä, etnisestä taustasta tai vakaumuksesta. Työyhteisön monimuotoisuus on meille rikkaus ja mahdollistaa avarakatseisen ajattelun ja tukee sitä kautta myös yhtiön kehitystä.

Lähialueen huomioiminen

Teemme sidosryhmäyhteistyötä oppilaitosten ja TE-toimistojen kanssa. Tarjoamme työharjoittelu- ja kokeilupaikkoja muun muassa pitkäaikaistyöttömille, opiskelijoille sekä maahanmuuttajille.

Viime vuosien aikana olemme pystyneet työllistämään myös vakituisiin työsuhteisiin työkokeilun tai työharjoittelun kautta meille tulleita työntekijöitä. Olemme lisäksi tarjonneet harjoittelupaikkoja työelämään kuntoutettaville henkilöille.

Haluamme tehdä muutoinakin hyvää yhteistyötä esimerkiksi naapurustojemme kanssa ja tästä esimerkkiä kerrota- koon läheiselle alakoululle suunnattu tempaus, jossa olemme jakaneet huomioliivit uusille ekaluokkalaisilla ja kertoneet heille lähiteillä liikkuvan raskaan kaluston vaaroista pienille tiellä liikkujille.

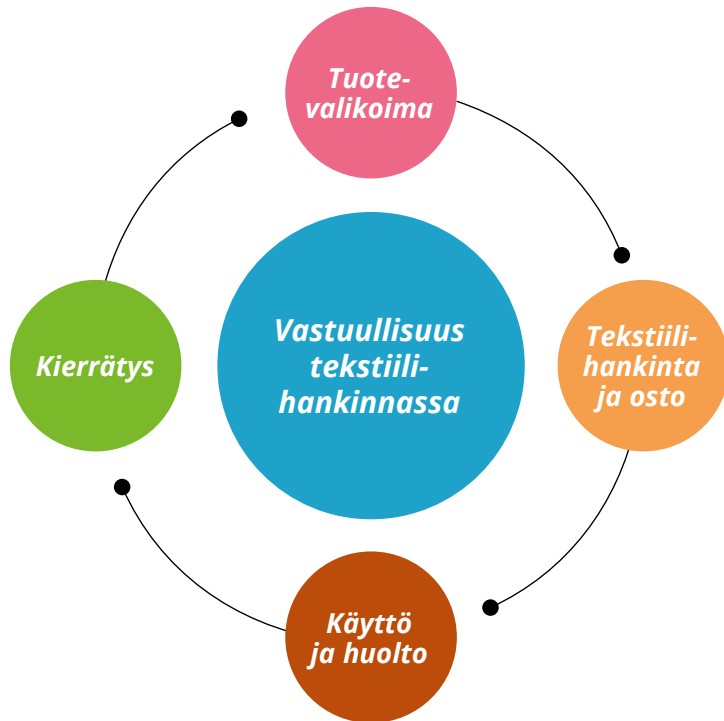
Alla kuvassa: uudet ekaluokkalaiset saivat Sakupelta huomioliivit vierailun yhteydessä.

Sakupe Siilinjärvi

Vastuullisuuden huomioiminen tekstiilihankinnassa

Sakupe hankkii vuosittain tekstiilejä noin viidellä miljoonalla eurolla ja huoltaa niitä lähes 20 miljoonaa kappaletta. Meiltä syntyy myös poistettavaa tekstiiliä suuret määrät. Tekstiilihankinnan eri keinoilla pystymme vaikuttamaan merkittävästi toimintamme vastuullisuuteen.

Tuotevalikoima ja tuotesuunnittelu

Hallitulla vuokratekstiilivalikoimalla ja tuotteiden suunnittelulla pystytään vaikuttamaan tekstiilivuokrauksen ympäristöystävällisyyteen. Suunnittelussa mietitään mm. tekstiilien koko elinkaarta, myös käyttöänsä jälkeen.

Tuotevalikoimassa suositaan yhteiskäyttöisiä mallistoja ja unisex-malleja. Näin toimimalla voidaan valikoima pitää hallinnassa ja hankkia tekstiilejä vähemmän. Ympäristöä vähiten kuluttava tekstiili on sellainen, joka voidaan jättää kokonaan hankkimatta.

Tuotesuunnittelussa pyritään pitkäikäisiin mallistoihin, jolloin ei tarvitse poistaa tekstiilejä mallistonvaihdon takia. Materiaalivalinnoissa suositaan kestäviä ja helposti huollettavia materiaaleja. Tekstiilien rakenteet suunnitellaan siten, että niitä on mahdollista korjata ja näin jatkaa niiden käyttöikää.

Ympäristölle ystävällisintä tekstiilihankintaa on ostaa tuotteita vain tarpeeseen ja varmistaa tekstiilien tehokas kierto. Erityisen tärkeää tämä on tekstiilivuokrauksessa.

Tekstiilien ostaminen on hallittua, kun ennakoimme ja suunnittelemme hankintoja pitkäjänteisesti. Arvioimme yhdessä asiakkaiden kanssa tarvittavia tekstiilimääriä, varmistaen toimitusvarmuuden.

Uudistettu potilasvaatemallisto

Perinteinen potilasvaatemalliston standardi sisältää kuusi erilaista kokoa. Sakupen uudistetussa potilasvaatemallistossa yhdistettiin aiempia kokoja, ja nyt mallisto sisältää neljää erilaista kokoa (XS – S, M – L, XL – XXL, 3XL). Suppeampi kokovalikoima on mahdollista uudistetun materiaalin vuoksi, sillä se joustaa erittäin paljon. Tuotteet ovat hyvin kestäviä. Kaikki tämä helpottaa pesulan päivittäistä tekemistä ja tuo säästöjä kuljetuksissa. Myös tuotteiden varastointi on vaivattomampaa asiakkaalle.

Uuden potilasvaatemalliston neulos on värjätty ekologisella kationisella menetelmällä. Prosessi tapahtuu alhaisessa lämpötilassa ja näin säästyy energiaa ja vettä.

Mikrokuitumateriaali

Mikrokuituinen polyesterimateriaali on lisääntynyt voimakkaasti perinteisten puuvilla-sekoitemateriaalien rinnalla tekstiilituotteissa. Mikrokuitu on hyvin kestävä ja miellyttävää käyttää. Mikrokuitu on erittäin kevyttä ja sen käyttöikä on yli kaksinkertainen puuvilla-polyesterisekoitteeseen verrattuna.

Muut materiaalit

Otamme vastuullisuusnäkökulman huomioon jo tekstiilejä hankittaessa materiaalien osalta. Esimerkiksi lääkärintakeissa vaihdettiin puuvilla ympäristöystävällisempään Lyocell-materiaaliin ja t-paidan raaka-aineena on kierrätetyt PET-pullot.

Uusi potilasvaatemallisto otettiin käyttöön vuonna 2019. Suunnittelussa otettiin huomioon pitkälle viety kiertotalous.

Tekstiilihankintojen kilpailuttaminen

Julkisena toimijana kilpailutamme merkittävät tekstiilihankinnat. Tämä mahdollistaa meille mm. kiertotalousajattelun ja kierrätysratkaisujen huomioimisen jo heti hankintaprosessissa. Tästä hyvänä esimerkkinä on vuonna 2019 kilpailutettu ja vuonna 2020 ensimmäisillä asiakkaillamme käyttöönotettu terveydenhuollon työasumallisto. Hankinnassa yhtenä valintakriteerinä oli toimittajan mahdollisuus kierrättää malliston tuotteet niiden käytön loputtua. Muutama vuosi sitten tämä ei olisi tullut kuuloonkaan.

Tiedostamme roolimme merkittävänä tekstiilihankkijana. Tekstiilien osalta on tärkeää ottaa huomioon koko hankintaketju, sillä tuotantoketjut ovat pitkiä ja niiden alkupisteet sijaitsevat kaukana. Luotettavien kumppanien merkitys korostuu. Huomioon täytyy ottaa mm. valmistuspaikan olosuhteet. Kulttuuriimme kuuluu tarkastaa vastuullisuuden toteutumista tuotantoketjussa. Edellä mainittu kilpailutus ja hankinta osoittivat sen, että julkisilla hankinnoilla on potentiaalia muuttaa asenteita ja vakiintuneita toimintamalleja.

Työasu-automaatit

Olemme etujoukoissa työasu-automaattien kehittämisessä Suomessa. Suurissa sairaaloissa olevat työasu-automaatit ovat hieno esimerkki siitä, miten hallitulla kierrolla voidaan vaikuttaa palvelun toteuttamiseen tarvittavaan kokonaisvaatemäärään. Vaatteiden siruseurannalla voimme vähentää tekstiilihävikkiä, koska tiedämme, missä vaatteet milloinkin ovat. Palvelu voidaan toteuttaa merkittävästi pienemmällä vaatemäärällä aiempaan verrattuna.

Työasu-automaattien ajatuksena on, että jokaisella käyttäjällä on tietty saldomäärä vaatteita käytössään. Kun palauttaa käytetyn vaateen, saa puhtaan tilalle automaattista. Näin varmistetaan, että vaatteita ei varastoidu esim. pukukaappeihin. Kierto on hallittua ja nopeaa. Myös tekstiilien hygieeninen laatu paranee entisestään.

Työasuautomaatti ja käytettyjen vaatteiden palautusautomaatti KYS:llä Kuopiossa.

Käyttö ja huolto

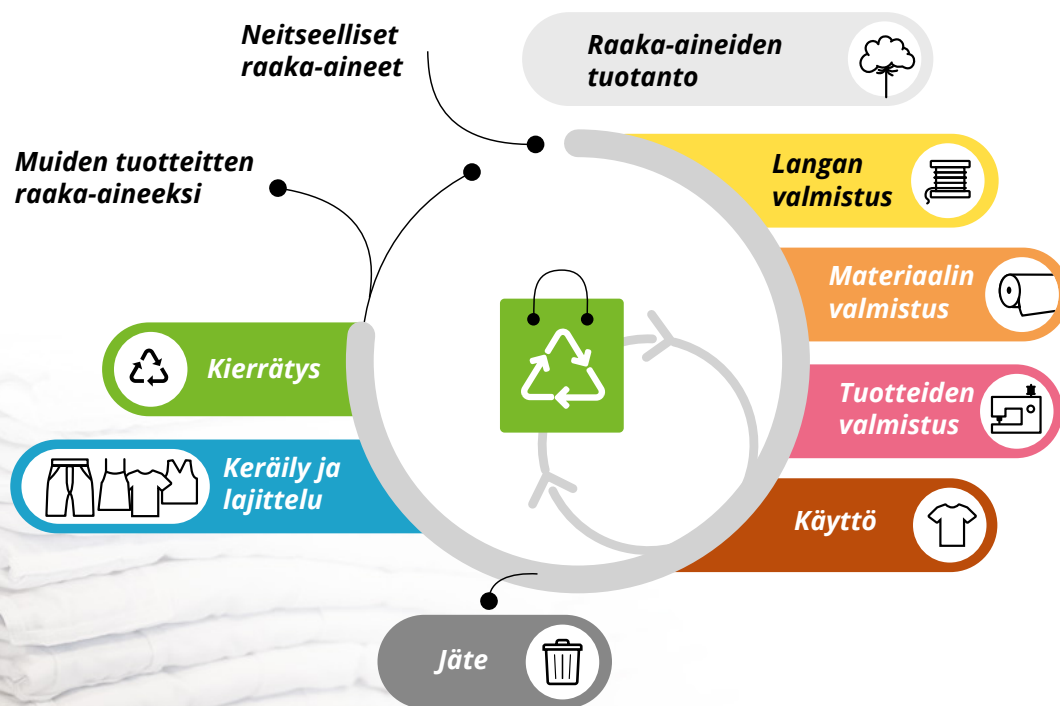
Teollisen mittakaavan tekstiilihuoltoprosessin tehokkuuteen ja ympäristöystävällisyyteen vaikutetaan olennaisesti tekstiilien materiaalivalinnoilla. Uudet materiaalit ovat kevyempiä ja kestävämpiä. Tuotteet ovat nopeampia viimeistellä tehokkailla kuivausrummuilla ja tunneliimeistelylaitteilla. Tämä säästää energiaa ja parantaa tekstiilien kiertonopeutta.

Kaikkein viisainta on käyttää tekstiilejä mahdollisimman pitkään. Vaatteiden korjaamisella ja paikkaamisella pystytään jatkamaan tuotteen käyttöikää. Korjaamme tekstiilejä omissa ompelimoissamme.

*Kuvassa uuden työvaatemalliston
lääkärintakki, joka on valmistettu puuvillaa
ympäristöystävällisemmästä
Lyocell-materiaalista.*

Tekstiilien elinkaari

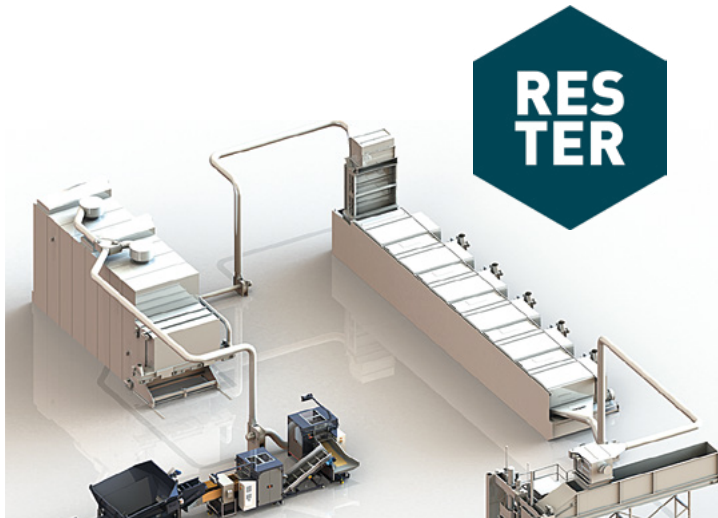

Otamme huomioon tekstiilien valmistus- ja tuotantoketjun aina käyttöön päättymiseen asti.

Tekstiilien kierrättämisen tulevaisuus

Sakupe on tehnyt vuodesta 2019 läheistä kumppanuutta kiertotalousyritys Rester Oy:n kanssa. Olemme olleet mukana kehittämässä poistotekstiilien keräämistä käsittelylaitosta varten, joka aloittaa toimintansa Paimiossa 2021 keväällä. Rester avaa poistotekstiilin mekaanisesti kuiduksi, jotta avattu kuitu voidaan hyödyntää teollisuuden raaka-aineena sen sijaan, että poistotekstiilit menisivät polttoon.

Vuoden 2020 alusta Siilinjärven tuotantolaitoksemme poistotekstiilit on toimitettu Resterille. Kierrätykseen toimitettu määrä oli n. 30 000 kg. Vuoden 2021 aikana poistotekstiiliyhteistyö laajenee kaikkiin Sakupen tuotantolaitoksiin.

Havainnekuva Rester Oy:n poistotekstiilin käsittelylaitoksesta.

*Oikealla kuvassa:
kierrätystuotteita lähdössä
käsittelylaitokselle.*

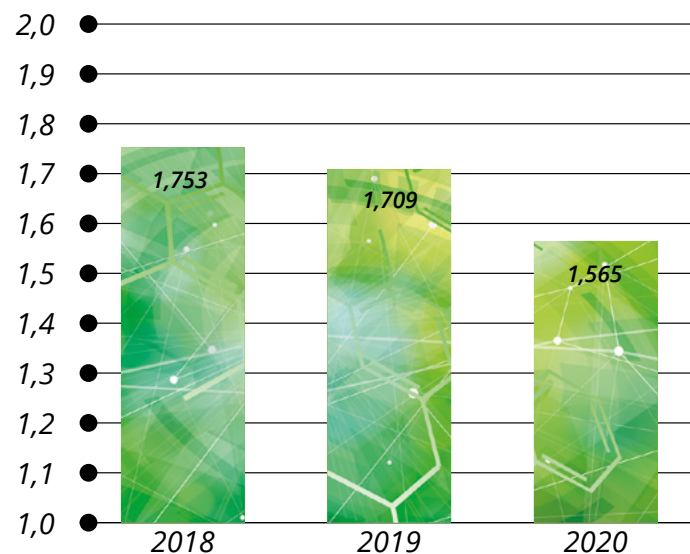
Vähemmän on enemmän

Veden ja energian kulutus, kemikaalit

Pesuprosessissa veden, energian ja pesukemikaalien kulutus ovat sidoksissa toisiinsa. Mitä vähemmän kuluu vettä, sitä vähemmän tarvitaan energiaa veden lämmittämiseen ja pesuainetta halutun liuosväkevyyden aikaansaamiseksi. Olemme seuraavilla sivuilla esittäneet koko yhtiön, kaikkien kolmen tuotantolaitoksemme yhteenlasketut kulutus- ja käyttöluke-

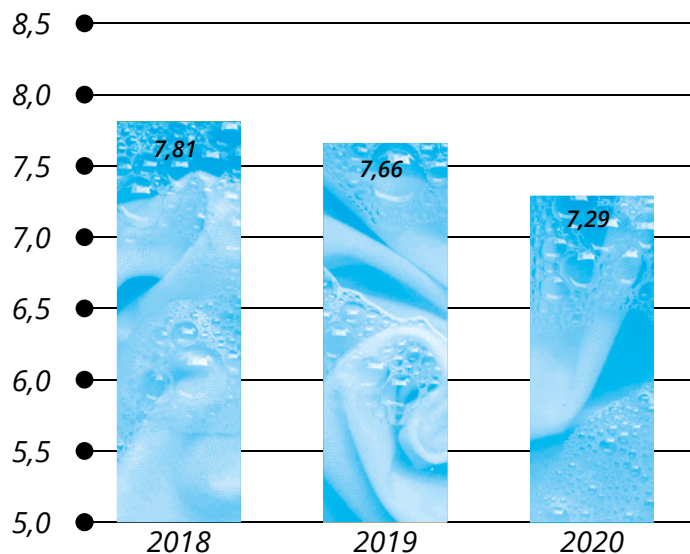
mat. Prosessienergiaan on laskettu mukaan pesulan käytetty energia kuten kaasu, höyry, sähkö ja kaukolämpö. Energiaa tarvitaan pesukoneiden lämmittämiseen, pyykin kuivaamiseen ja viimeistelyyn ja tietenkin koneiden pyörittämiseen. Yksi merkittävä energiakulu on pesuloiden lämmitys ja jäähdytys.

Prosessienergian kulutus pyykkikiloa kohden (kWh/kg).

Pesuloidemme veden kulutus on pienentynyt viime vuosina alle kahdeksaan litraan pestyä pyykkikiloa kohden. Energian ja pesuaineiden kulutus on pienentynyt samassa suhteessa. Vertailun vuoksi mainittakoon, että Sakupen nykyisellä pyykkimäärällä litran veden kulutuksen vähentäminen pyykkikiloa kohden vastaa noin sadan omakotitalon vuoden veden kulu- tusta. Veden kulutuksen pienentäminen on yksi ympäristöta- voitteistamme.

Veden kulutus pyykkikiloa kohden (l/kg).

Konehankinnat ja toiminnan jatkuva kehittäminen

Säännöllisillä koneinvestoineilla varmistetaan tuotannon häiriötön toiminta sekä vesi- ja energiatalouden järkevä säätäminen. Pesuloissamme olevat uudet linjastot mahdollistavat tuotannon toiminnan parhaan mahdollisen kehittämisen. Yhdellä jatkuvatoimisella pesulinjalla voidaan pestä tehokkaasti pyykkiä noin 1 500 kg tunnissa.

Nestekaasun käyttöönotto tuotannon kaikissa lämmitys- vaiheissa on pienentänyt merkittävästi päästöjä ympäristöön.

Matalalämpöpesun käyttöönotolla (40 – 55 astetta) on sää- vutettu energiansäästöjä ja sillä on myös merkittävä vaikutus tekstiilien kulumisen vähentämisessä pesuprosessin aikana.

Vettä voidaan talteenoton avulla kierrättää entistä tehok- kaammin pesuprosessissa. Teollisen mittakaavan tekstiilin- huolto mahdollistaa ympäristöä mahdollisimman vähän kuor- mittavan vedenkäsittelyn. Lisäksi meiltä vesilaitokselle lähtevä jätevesi tutkitaan säännöllisesti.

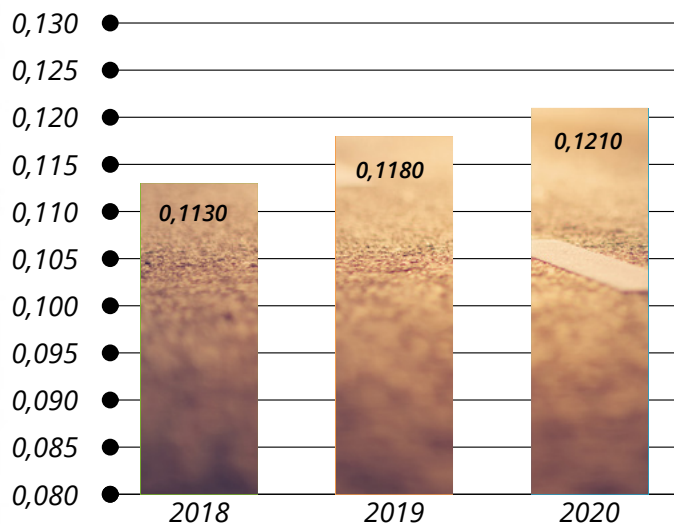
Kuljetusten ympäristömyönteisyys ja kaluston päästöjen kontrollointi

Pyykki kuljetetaan asiakkaille kuorma- ja rekka-autoilla. Kuljetukset suunnitellaan mahdollisimman tehokkaasti reittisuunnittelun avulla. Pidemmät kuljetukset tehdään mahdollisimman suurilla autoilla kuljetuskertojen määrän minimoimiseksi.

Varsinaiselle kalustolle on vähintään EU5-päästöluokan tavoite. Kuljettajat ovat alihankintayhtiöissä koulutettu taloudelliseen ajotapaan.

Mahdollisimman tehokkaalla pakkaamisella voimme vaikuttaa myös kuljetusten ja ajettujen kilometrien määrään.

Kuljetettu matka pyykkikiloa kohden (km/kg).

Jätteen kierrätys

Pesulamme kuuluvat paikallisten jäteyhtiöiden kautta jätehuollon piiriin. Lajittelemme eri jakeet pesuloittain. Metallit, muovit, pahvit ja ongelmajätteet (öljyt) kerätään erilleen muista jätelajeista. Käytössämme on myös paalaimia, joilla jätteet saadaan pakattua tiiviiksi kierrätettäväksi paketeiksi. Tekstiilijätteen kierrättämistä varten olemme tehneet sopimuksen Rester-kierrätysyhtiön kanssa. Toimintaamme ohjaa ajatus, että vähiten ympäristöä kuormittaa tekstiili, jota ei tarvitse hankkia. Tekstiilijätteen vähentäminen on yksi ympäristötavoitteistamme.

Tekstiilien kierrätys

Tekstiilin tultua käyttöikänsä päähän se joudutaan poistamaan käytöstä. Vuosien varrella Sakupella on ollut erinäisiä projekteja monien yritysten kanssa tuotteiden uusiokäytöstä, joissa niistä on valmistettu mm. yrityslahjoja. Olemme kuitenkin koko ajan hakeneet ratkaisua, jossa voisimme kierrättää poistotekstiilit kokonaisvaltaisesti ja ammattimaisesti.

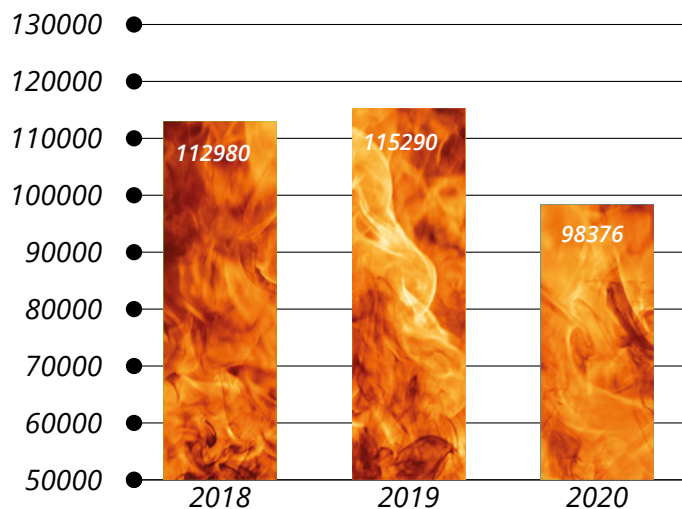
Emme halua lisätä ympäristökuormaa tekstiilijätteellä tarpeettomasti. Tekstiilijätteen polttaminen ei ole paras mahdollinen, vaikka ei huonoinakaan ratkaisu. Näemme, että poistotekstiili on tulevaisuudessa raaka-ainetta jollekin uudelle ja sen kierrätys taloudellisesti kannattavaa. Muutama vuosi sitten alkoi näkyä merkkejä työvaatevalmistajien kiinnostuksesta kiertotalousajatteluun. Uskottavaa markkinaehtoista tai itse asiassa muutakaan ratkaisua ei kuitenkaan vielä ollut. Ratkaisua, joka mahdollistaisi kierrätyksen Suomessa. Nyt tulevaisuus näyttää jo paljon paremmalta. Olemme myös huomanneet, että monet alan merkittävät toimijat ovat lähteneet mukaan kehittämään kierrätysratkaisuja.

Muovin käytön vähentäminen, Sami&Samu-hanke

Olemme yhdessä asiakkaidemme kanssa pyrkineet määrätietoisesti löytämään uusia toimintamalleja tekstiilien pakkaamiseen ja muovin käytön vähentämiseksi. Tekstiilit pakataan mm. kestokäyttöisiin pyykkipusseihin.

Olemme mukana monikanavaisessa valtakunnallisessa Sami&Samu-hankkeessa, jonka yhtenä tavoitteena on etsiä muoville korvaajaa uusilla puupohjaisilla tuotteilla.

Poltettavan jätteen määrä (kg).

laatu- ja ympäristöjärjestelmä

Olemme luvanneet perustehtävässämme asiakkaillemme laadukasta tekstiilipalvelua hoidon ja ihmisen parhaaksi. Kuinka sen teemme?

Meillä on käytössä laatu ja ympäristöjärjestelmä sekä yhtiötasoinen laatu- ja ympäristötiimi. Tiimin tehtävänä on varmistaa laatujärjestelmän toimivuus, ohjeistus ja valvonta sekä jatkuva kehittäminen ja parantaminen hygieniaan ja ympäristöön liittyvissä näkökohdissa. Tiimissä on jäseniä kaikilta tuotantopaikkakunnilta.

Hygienian ja puhtauden hallinta perustuu standardiin SFS-EN 14065 ja sen mukaiseen ohjeistukseen ja toimintaan. Tämä tarkoittaa, että tekstiilihuoltoprosessimme on tarkkaan määritetty ja valvottu. Tarkistetut järjestelmämme syöttävät pesu- ja desinfektioainetta, vettä ja lämpöä prosessin edetessä suunnitellun ohjelman mukaisesti. Tarkistamme tärkeimmät järjestelmän osat päivittäin ja kirjaamme tarkastukset päiväkirjaan.

Teemme viikoittain myös omavalvontamittauksia, joilla tarkistamme järjestelmän eri osien toiminnan ja tekstiilin hygieenisen ja puhtaan lopputuloksen. Tarkkailemme pesuprosessin pesu- ja desinfektioaineiden annostelua, lämpötilaa

ja huuhtelutulosta ja otamme bakteerinäytteitä varmistuaksemme asiakkaan saamasta laadukkaasta lopputuloksesta.

Pesuprosessin varmistukseksi pesemme myös ulkopuolisen valvontayksikön koekankaita puolueettoman tutkimustuloksen varmistamiseksi. Monikertaisilla testikankailla varmistamme myös sen, että riittävän hygienian lisäksi prosessi kuluttaa tekstiileitä mahdollisimman vähän ja pidentää tuotteiden elinkaarta ja näin pienentää myös kustannuksia elinkaaren aikana.

Ympäristöjärjestelmällämme haluamme varmistaa mahdollisimman pienen ympäristön kuormituksen. Ympäristöjärjestelmämme perustuu standardiin SFS-EN ISO 14001. Kehitämme prosessejamme jatkuvasti, mistä kertoo veden ja energian kulutuksen pienentyminen murto-osaan vuosien takaiseen verrattuna. Prosessienergiana käytämme neste-kaasua, jonka CO₂-päästöt ovat pienet esimerkiksi raskaaseen polttoöljyyn verrattuna.

Tuotannon ja logistiikan välineet, kuten pyykkipussit, rullakot ja rullakonsuojahuput, ovat kestokäyttöisiä eli pestäviä ja uudelleen käytettäviä.

A female technician with blonde hair tied back, wearing a light blue lab coat, a light blue surgical mask, and blue nitrile gloves, is working in a laboratory. She is holding a clear test tube with a yellow cap, which contains a clear liquid. She is looking down at the test tube. The background shows a blue metal frame and various laboratory equipment, including pipes and a digital display. The text is in Finnish, indicating daily self-monitoring to ensure the process stays within guidelines.

*Teemme päivittäin
omavalvontamittauksia varmistaaksemme
koko prosessin pysymisen ohjearvoissa.*

Vastuullinen tulevaisuus

Ympäristönäkökulman korostuminen ja kiertotalousratkaisujen kehittäminen yhteiskunnassa voivat avata lisää mahdollisuuksia monikäyttöisille tuotteille sekä uusille palvelumalleille.

Päättäneen pandemiavuoden aikana koettiin konkreettisesti myös kertakäyttökannan haavoittuvuus kriisitilanteessa. Huoltovarmuuden säilyttäminen omilla käsissämme on nousut ympäristöystävällisyyden rinnalle, kun harkitaan moni-

käyttöisten tekstiilituotteiden käyttöä sairaalaympäristössä. Monikäyttöiset leikkaus- ja suojatakit sekä muut leikkauksalitekstiilit ovat vähän jätettä tuottava ratkaisu tulevaisuudessa, eikä saatavuus ole riippuvainen kaukomaisten hankintakanavista. Kustannustehokas ja toimiva ratkaisu vaatii, että tuotteiden käyttö vakiintuu osaksi normaalia arkeamme.

*Asenne on valttia.
Jyväskylän työntekijämme näyttävät esimerkkiä!*

Sakupe – *puhtaasti paras kumppani!*

Lupaamme olla asiakkaillemme laadukas, luotettava ja läheinen kumppani.

Lupaamme työntekijöille, että olemme vastuullinen ja välittävä työnantaja. Ja teemme työtä sen eteen, että meistä puhuttaessa sanotaan: "Osaava alansa edelläkävijä".

Osa tästä on jo totta ja monessa asiassa meillä on vielä mahdollisuus pystyä parempaan.

Lupaukset lunastetaan vuoden jokaisena päivänä.

Siilinjärvi
Myllyharjuntie 10
71870 Harjamäki

www.sakupe.fi
p. 017 178 030
asiakaspalvelu@sakupe.fi

Jyväskylä
Salmirannantie 1 B
40520 Jyväskylä

Joensuu
Kuhasalontie 34
80220 Joensuu